

Grindadrápið í Hvannasundi vekir ans

Donsk bløð skriva í dag um grindadrápið, sum í gjárkvøldið var í Hvannasundi, og um hvussu føroyingar ikki taka ráðini frá granskingini hjá Pál Weihe til eftirtektar. Bæði Ekstrablaðið og Se og Hør skrivað um grindadrápið, og vísa til granskingarúrslit frá Pál Weihe, sum vísa at grindin er so dálkað við kyksilvuri og PCB, at hon ikki er egnað sum menniskjaføði. Grindin í Hvannasundi, sum var upp 99 hval, varð skift í drápspartar og heimaparti til økið Eystan Múla og Árnafjørð. Grindin varð funnin undir Viðareiðis hellu fyrrpartin í gjár, og sagt verður frá teimum, sum funnu hana, at hon upprunaliga var nógv størri, kanska einar túsund hval tilsamans.

Frá uppskeringini í Hvannasundi í nátt. Á myndini er tað Jústinus Olsen, djóralækni, ið við sínum konu hondum, førir knívín
Mynd: Kári Mikkelsen

Politiken rósar føroyskum høvundum

Føroyskar bókmentir eru av álvara komnar á breddan í bóka-blaðnum hjá donsku avísini Politiken hesa vikuna, har tær fáa nógv rósandi orð við á vegnum

BÓKMENTIR

Anna V. Ellingsgaard
anna@sosialurin.fo

Heilar tríggar síður umframt forsiðuna hevur bóka-ískoytið hjá Politiken sett av til føroyskar bókmentir hesa vikuna. Ein heldur óvanlig sjón má sigast, tí ummælir av føroyskum bókum í donskum avísunum eru annars sum lundi á jólanátt. Ein orsøkin er sjálvsagt, at sera fáar føroyskar bókur verða týddar til danskt í heila tiki. Í so máta var farna árið eitt undantak, tá ein røð av føroyskum bókum komu út í danskari týðing, tær flestu á nýggja forlagnum Torgard.

Jóanes - ein av teimum bestu

Serliga nógv rósandi orð verða stroydd út yvir skaldsøguna *Glansbilætasamlararnir* og rithøvundan Jóanes Nielsen.

»Hevði Jóanes Nielsen skrivað á enskum ella fronskum hevði hann verið víða gitin«. So avgjörd er ummælarin Tine Maria Winther í tí hon leggur afturat

- Hinvegin er Jóanes Nielsen nokk tann allarbesti av teimum vælskrivandi føroysku rithøvundunum, sum verða týddir til danskt. Og tað átti í minsta lagi at gjørt hann kendan í Danmark.

Í øllum førum hevur skaldið gjørt stórt inntrykk á ummælaran, sum heldur *Glansbilætasamlararnir* vera eina hugtakandi og gandakenda skaldsøgu við sterkari sosialari og tjóðarligari innlivan.

- *Glansbilætasamlararnir* er ein frálíka vælskrivað og stílvís skaldsøga um lívsins stóru spurningar. ... Hvassar samfelagslýsingar ganga hond í hond við sermerkta

norðurlenska náttúrugandin. Okkum nýtist ikki at leita í suðuramerikanskum bókmentum eftir magiskari realismu. Hon finst í framúrskarandi líki beint um hornið, í ein lítlan útnyrðing úr Danmark, staðfestir ummælarin.

Steinar, blóð og orð

Eisini yrkingasavnið *Steinsetingar* hjá Tóroddi Poulsen hevur givið ummælaranum Kim Skotte eina serliga uppliving. Sambært honum tykist tað sum, at setningarnir bókstaviliga eru fullir av steinum og orðini stáplað rá og ótilhøgd oman á hvørt annað í einføldum væl umhugsaðum konstruktiónum.

Fyri ummælaran geva yrkingarnar í Steinsetingar eina kenslu av at vera andadráttir av orðum og steinum

- Við saft og kraft innrammað yrkingarnar sítt heilt egna øki, har bráðsint modernisma og føroysk náttúrumentan ganga saman og gera eitt tónleikastykki av steini og blóði og orðum, sum tú lurtar eftir og hoyrir aldudunið av, heldur enn at skilja tey orðarætt.

Nomið verður eisini við sjálvævisøguna hjá Marionnu Debes, *Der hvor øerne giver slip*, sum høvundurin sjálf nýliga hevur týtt til danskt. Her eru tað serliga lýsingarnar av barndóminum hjá høvundanum, sum ummælarin May Schack tekur fram

- Sum tað er langt síðani, at ein barndómur kundi síggja soleiðis út, hugsan, meðan man lesur. So gamaldags. Sjálvævisøgan snýr seg ikki bara um uppvøksturinn í Føroyum og kostskúlalívið í Danmark, men eisini um ósagdar

familjusøgur, sum eru við í viðførinum, tá høvundurin fer til USA og traðkar inn í eitt vaksnamannalív, sum vendir nógvum á høvðið, skrivur Schack.

Hóast ummælarin Tine Maria Winther heldur skaldsøguna *Dalen* eftir Gunnar Hoydal vera heldur misjavna, metir hon bókina hava sínar dygdir.

- Ein fin lesiverdug frásøgn um eitt rátt lív og eina vón so fína sum vágræs á eini føroyskari húsatekju, skrivur ummælarin.

Ein skaldsligur tunnill

Umframt ummælir nýtir Politiken hesuferð eisini høvið at fáa eitt prát við føroyska krimihøvundan Jógvan Isaksen um týðningin av at týða føroyskar bókmentir til danskt.

Jógvan Isaksen ásannar, at danski áhugin fyri norður-

lendskum bókmentum ongantið hevur verið ovurhonds stórur. Tí fegnast hann eisini um nýggja føroyska forlagið Torgard í Keymannahavn, ið hann lýsir sum eina roynd at gera ein tunnill millum føroyskar og danskar bókmentir. Í so máta ger lítla forlagið longu mun, heldur føroyski krimihøvundurin.

Ein føroysk myndabók eru eisini sloppin upp í part. Talan er um bókina *Kodbenet* eftir Bárð Oskarsson, sum veruliga hevur sett ferð á hugflogið hjá ummælaranum Steffan Larsen, sum byrjar at spinna sína egnu søgu í ummælinum. Sambært honum hava tekningarnar hjá Oskarsson nevnliga ein serligan eginleika at siga søgur

- Hópin av søgum koma fram á nethinnuna, tá man eygleiðir varnu rørlurnar og syrgnu tekinini, sigur

Steffan Larson

Eisini bókagesturin í Politiken hesa vikuna er føroyingur. Hesaferð er tað Teitur Lassen, sum svarar teimum fimm føstu bóka-spurningunum á baksíðuni í bókaískoytinum hjá Politiken.

Føroyskar bókmentir fáa óvanliga nógv uppmærskemi í bókaískoytinum hjá donsku avísini Politiken hesa vikuna